

Виходить
з 1962 р.
№ 17-20
(1419-1420)
ЖОВТЕНЬ
2013 рік

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

З Днем працівника освіти!

Примножимо славу КНУБА

ЯСКРАВА ПОДІЯ — СВЯТО ПЕРШОКУРСНИКА!

30 серпня 2013-го відбулася урочиста церемонія посвячення першокурсників у студенти Київського національного університету архітектури і будівництва. Завдяки, цей захід припадає на сонячний серпневий день. На центральній площі перед КНУБА збираються першокурсники. Але цього року погода внесла свої корективи. Було холодно і періодично накрапував дощ. Але майбутні будівельники, як завжди, виявилися стійкими на «випробування», хоч і по-

годні. Нагадаємо, що цього року в КНУБА на бюджет денної форми навчання вступило 760 першокурсників. З привітанням виступив ректор Київського національного університету будівництва і архітектури, доктор економічних наук, професор Петро Мусійович Куліков. Він зазначив, що справа КНУБА полягає в тому, щоб дати студентам необхідні знання, ґрунтуючись на традиціях і принципах вищої школи будівництва і архітектури. Привітали першокурсників

і побажати їм успіхів у навчанні прийшли почесні гості нашого університету: Михайло Ілліч Кучук, заступник Голови Київської міської державної адміністрації, Максим Георгійович Луцький, голова Союзу «Янської» в м. Києві державної адміністрації, Олександр Олександрович Омеленко, голова наглядової ради КНУБА, заслужений будівельник України, Сергій Вацлавович Глімбовський, заступник голови правління Української будівельної Асоціації та ін.

На святі ректор вручив подяки за спонсорську допомогу університету. Їх отримали: Голова правління ПАТ «Комбінат Будіндустрія» Валерій Григорович Нестеров, директор КП Житлоінвестбуд» УКБ В'ячеслав Іванович Непоп та Голова правління будівельної корпорації «Альтіс-Холдинг» Олександр Вацлавович Глімбовський.

У фінальній частині церемонії першокурсники урочисто виголосили клятву студента разом із головою студентського самоврядування КНУБА Дмитром Гаврилюком.

На закінчення святової лінійки ректор перерізав стрічку на вході центрального корпусу університету: отже, тепер першокурсники — члени студентської команди Київського національного університету будівництва і архітектури і двері закладу для них відкриті.

Підготовлено газетою.
Фото В. Чахояна

Бліц-інтерв'ю

ПЕРШІ ОДКРОВЕННЯ МОЛОДИХ...

Вважається, що перший курс університету, свого роду, унікальний. Вчорашнім школярам доводиться звикати до нових обставин, нових дисциплін, нових людей і, власне, до своєї нової долі. Досвідчений одинадцятикласник перетворюється на недовідданого новачка, для якого кожен день — яскрава подія з безліччю вражень!

Газета «А + Б» під час традиційного свята посвячення у студенти задавала питання новим студентам-першокурсникам КНУБА: чому обрали для навчання наш КНУБА, хто допомагав вибирати майбутню спеціальність і т.д.

Мілонова Настя, студентка факультету ТБКВМ: — Справитися з вибором навчання мені допоміг мій дядько. Хоча я й сама знала

переваги цієї професії, тому що закінчила Чернігівський будівельний технікум. Рішення, яке стало для мене головним: «будівельники потрібні завжди, як сотні років тому,

так і сьогодні. Життя не стоїть на місці. І роботу за фахом легше можна знайти...»
Халіулліна Анна, факультет ПСУТ, спеціальність «Геодезія»:

— Вступила до КНУБА: абсолютного випадково, але вже бачу, що мені тут подобається. Сподіваюся, що перше враження мене не підведе... Адже в наш час без вищої освіти

ніяк не можна, і я буду намагатися добре вчитися і стати хорошим фахівцем з геодезії.
Богдан Дишлок, факультет СТФ, спеціальність ТВ:

— Для мене головне: вчитися, щоб зробити життя кращим. Я обрав КНУБА, тому що це продовження мого навчання, адже закінчив будівельний технікум у Кам'янець-Подільському і також санітарно-технічний факультет. Ця спеціальність є близькою для моєї душі...

Валерія Півень, факультет ПСУТ, спеціальність «Геодезія»:

— Дуже хотіла вступити до цього університету на архітектурний, але не пройшла на бюджет. Вирішила йти вчитися на ПСУТ, оволодіти геодезичною спеціальністю. Вважаю, що тут буде багато можливостей для особистого розвитку.

Докторів наук у КНУБА побільшало

ДОКТОРСЬКИЙ СТУПІНЬ — ОЗНАКА ЗНАНЬ І ПОШАНИ

Перші доктори наук з'явилися в країні 1803 року. Саме тоді указом імператора Олександра було засновано відповідний вчений ступінь. Всього декілька університетів на території імперії мали право присуджувати таке звання. Отримували престижний статус тільки найвидатніші вчені того часу.

Докторська дисертація — це тест на зрілість. Вчений, викладач, що проводить велике завершене дослідження і пише гідну роботу, збагачує тим самим науку знаннями першорядної ваги, дозволяє студентам отримувати фундаментальні знання, стати компетентними фахівцями у своїй галузі.

Дев'ять докторських дисертацій захищали співробітниками, докторантами та здобувачами Київського національного університету будівництва і архітектури на календарній 2013 рік на засіданнях спеціалізованої вченої ради. З них лави нашого університету поповнились шістьма докторами наук.

СЕРЕД НИХ: Андрій Олександрович Білощизький (спеціальність «Управління проектами і програмами»), науковий консультант доктор технічних наук, професор П.П. Лізунов, Геннадій Миколайович Тонкачев (спеціальність «Технологія та організація промислового та цивільного будівництва»), науковий консультант доктор технічних наук, професор В.К. Черненко), Олена Анатоліївна Бондар (спеціальність «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності), науковий консультант доктор економічних наук, професор П.М. Куліков»), Олександр Віталійович Дикий (спеціальність «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності), науковий консультант доктор економічних наук, професор П.М. Куліков»), Микола Петрович Кузьмінєць (спеціальність «Машини для земляних, дорожніх та лісотехнічних робіт»), науковий консультант доктор технічних наук, професор В.І. Сівко), Іван Іванович Солодей (спеціальність «Будівельна механіка»), науковий консультант академік Національної Академії педагогічних наук України, доктор технічних наук, професор Віктор Андрійович Баженов).

Приміємо зазначити, що вчені КНУБА, працюючи декілька років, виконали та захистили свої роботи в Київському національному університеті будівництва і архітектури, мають монографії, підручники, велику кількість статей у фахових виданнях за темою дисертації.

Трохи детальніше. Докторська дисертація Г.М. Тонкачева присвячена вирішенню науково-прикладної проблеми створення системи формування комплексів будівельної оснотки за принципом побудови функціонально-модульних структур на підставі нового науково-методологічного підходу до формування конструктивно-технологічних рішень пристосувань.

Дисертаційна робота М.П. Кузьмінця присвячена розробленню принципів формування комплексів спеціального призначення, що працюють в умовах близько розташованих діючих магістральних трубопроводів, з метою розв'язання протиріч між зростаючими значеннями характеристик дії робочих органів машин у системі «робоче обладнання — ґрунт — трубопровід» та ін.

О.В. Дикий у дисертації реалізує новий науковий напрям в економіці будівельних організацій, пов'язаний із

запровадженням та науково-методичним обґрунтуванням мультиагенних інвестиційних угруповань (МУ) як нового організаційно-економічного механізму реалізації капіталоємних будівельних проектів на засадах державно-приватного партнерства (ДПП) та як тимчасової організаційної структури проектного типу...

Робота О.А. Бондар присвячена обґрунтуванню та формуванню методологічних основ формування галузевої теорії «геометрична економетрика» на основі реалізації принципів інтерпретаційного схематизму, системного аналізу та впорядкування існуючих методів та моделей ефективного управління підприємством. Реалізовано створення теоретичні положення стосовно задач управління економічними системами.

У дисертаційній роботі І.І. Солодея розроблено методу чисельного моделювання процесів пружнопластичного деформування та руйнування тіл обертання та призматичних тіл складної неканонічної форми в умовах динамічного навантаження. На основі розроблених алгоритмів розв'язання великих систем лінійних і нелінійних рівнянь напівааналітичного методу скінчених елементів (НМСЕ) та скінчених елементів (СЕ), які включають базові кінцевий та призматичний СЕ загального вигляду із змінними геометричними і фізико-механічними параметрами та проблемно-орієнтовані СЕ для розв'язання задач динаміки, запропоновані концепції розгляду пружнопластичного деформування, задач контактної взаємодії системи тіл та визначення параметрів тріщинистості...

Робота А.О. Білощизького присвячена розв'язку важливої науково-технічної проблеми підвищення ефективності і якості управління навчальними закладами на основі розробки і використання орієнтованої на освітні середовища методології управління проектами. Робота впроваджена в освітніх закладах України.

Вже протягом багатьох років КНУБА щорічно поповнюється викладачами, які отримали почесний ступінь «Доктор наук». І саме вони покликани формувати в національному навчальному закладі національну еліту, висококваліфікованих та духовно багатих інтелігентних особистостей.

Підготовлено газетою

Колектив кафедри іноземних мов КНУБА.

Пам'ятаємо

ВЧЕНИЙ, НЕЗМІННИЙ КЕРІВНИК КАФЕДРИ

У вересні 2013-го видатному вченому — філологу, професору, доктору філологічних наук Георгію Прокоповичу Ятелю виповнилося 65 років з дня народження.

Майже сорок років (1960 — 1998р.р.) Г.П. Ятель був незмінним керівником кафедри іноземних мов Київського інженерно-будівельного інституту (тепер Київський національний університет будівництва і архітектури). Георгій Прокопович був високоосвіченою й ерудованою людиною, володів кількома іноземними мовами. Своє життя він присвятив науці й був глибоко вдатним справі. За це вченого цінували і поважали соратники, колеги, керівництво університету і, насамперед, викладачі та співробітники кафедри, яку очолював він впродовж багатьох років.

Наукові роботи Г.П. Ятеля пов'язані з вирішенням теоретичних проблем лінгвістики, підручники були спрямовані на вдосконалення процесу та підвищення якості навчання іноземних мов студентів технічних, зокрема будівельних, вузів. Професор Ятель — автор понад 140 наукових і науково-методичних робіт, серед яких монографія і п'ять підручників для студентів і аспірантів технічних вищих навчальних закладів України, які витримали багаторазові перевидання.

Професор Г.П. Ятель брав участь у численних наукових конференціях і симпозіумах і за кордоном. Його доповіді з питань лінгвістики неодноразово вносилися до програми міжнародних наукових конференцій.

Георгій Прокопович Ятель був членом спеціалізованих вчених рад з присудження вчених ступенів у галузі філологічних наук при Національному університеті ім. Т.Г. Шевченка, Державному лінгвістичному університеті. Багато років він керував роботою секції науково — дослідної роботи в немовних вузах при навчальній — методичному об'єднанні іноземних мов Міністерства освіти України. З 1995 року професор Ятель став членом, а потім і академіком Академії наук вищої школи України. 1999 року вченому було присвоєно звання Лауреата премії імені Ярослава Мудрого посмертно.

Оновлення

ІДАЛЬНОЮ ТЕПЕР НЕ ВПІЗНАТИ

ДРУГОГО ВЕРЕСНЯ в університеті урочисто відкрилась реконструйована їдальня. Капітальний ремонт її тривав протягом літніх канікул.

Харчовий блок для студентів та співробітників тепер не впізнати. Тут було проведено величезну роботу: замінено інженерні мережі — електрозабезпечення, каналізацію, водопровід. Поміняли на стінах та на підлозі приміщення стару плитку, поставили нові двері, вікна, влаштували приточно-втяжну вентиляцію... Тепер в приміщенні буде затишно і завжди прохолодно. Встановлено три кондиціонери. Примітно було побачити і нові красиві меблі. Для співробітників їдальні куплено варочні поверхні, холодильники. Вартість

реконструкції університетського харчового блоку — близько 1 мільйона гривень. Ремонт проводився під постійним доглядом ректора закладу П.М. Кулікова, його помічника В.М. Горбенка, керівника сервісного центру Л.Ф. Казадаєвої та ін.

Напередодні відкриття їдальні там побували почесні гості університету, які допомагають нашому учбовому закладу у здійсненні спонсорських господарчих та інших справ. Ректор показав гостям оновлене приміщення, познайомив з колективом... Як кажуть: У добрий час!

Підготував Андрій НАЗАРЧУК,
студкор газети
Фото В. Чахояна

Максим Авксентьев:

Івано-Франківськ скандує: «Донбас — молодці!», а Луганськ енергійно вболіває за Тернопіль. Українська консолідаційна утопія? Ні. Це фінал VII Всеукраїнського фестивалю молодіжних трудових загонів «Ми працюємо славно тебе, Україно!» — унікальний майданчик, де молодь із різних регіонів об'єднується в трудовому ентузіазмі.

Хто працює — той фестивалить

Ідейним натхненником і організатором фестивалю стала Всеукраїнська молодіжна громадська організація «Асоціація трудових об'єднань молоді України» (АТОМ). Він тривав упродовж 25–28 серпня в ДОК «Южний» Бахчисарайського району Автономної Республіки Крим, а проводить щороку для відродження й популяризації молодіжного трудового руху в Україні.

Серед щорічних конкурсантів були представники АР Крим, Вінницької, Дніпропетровської, Донецької, Запорізької, Івано-Франківської, Луганської, Полтавської, Рівненської, Сумської, Тернопільської, Черкаської, Одеської, Харківської, Хмельницької, Херсонської, Миколаївської областей і міста Києва.

Фестиваль відкрили парадом і лінійкою, де кожен молодіжний загін представляв свій девіз і прапор.

Конкурсанти урочисто привітали: президент Української молодіжної організації «АТОМ України» Анатолій Павленко, директор Департаменту молодіжної політики і комунікацій Міністерства молоді та спорту України Ігор Хохич, депутат Верховної Ради АР Крим Володимир Осипенко, інші почесні гості.

Під час урочистої лінійки ветеран молодіжного трудового руху Олег Темірбек поділився з молодими поколіннями спогадами про зародження руху й висловив сподівання на його повноцінне відродження на українських теренах.

Програма фестивалю була величезно насиченою і містила різноманітні творчі конкурси, спортивні змагання і, звичайно, — традиційний трудовий десант на виноградник сільськогосподарського підприємства Бахчисарайського району.

Вже перший конкурс — візитівка під назвою «Знайомтеся, це — ми!» приніс учасникам і гостям фестивалю бурхливу хвилю позитивних емоцій. Окрім веселих піснених

ВІДРОДЖЕННЯ СТУДЗАГОНІВ — ЄДНАННЯ МОЛОДІ

ломи від Міністерства молоді і спорту України і Всеукраїнської молодіжної громадської організації «Асоціація трудових об'єднань молоді України» (АТОМ).

«Усім членам журі було дуже складно оцінювати конкурсантів, адже вони — такі різні. Порівнювати їх просто неможливо. І основне — кожна команда привносила свою оригінальну нотку в свято, перетворюючи атмосферу змагання на яскравий фейерверк емоцій», — підкреслила голова журі, виконавчий директор ВМГО «АТОМ України» Анастасія Темірбек.

Студентські будівельні загопи: маштаб, енергія, колорит

Цьогоріч участь у фестивалі вперше взяли білці студентського будівельного загону №1 Київського національного університету будівництва і архітектури — 11 студентів. Для підтримки університетської команди звітів про ректор КНУБА з навчальної і навчально-виробничої роботи Максим Авксентьев.

— Студентські будівельні загопи Київського національного університету будівництва і архітектури ми відродили цього року. Зокрема, студзагін №1 виконує завдання на будівельних майданчиках університету. Праця білців студзагону оплачується залежно від рівня складності й обсягу виконаних робіт. І, звичайно, відповідно до КТУ — коефіцієнта трудової участі, — повідомив Максим Авксентьев.

Пректор також зазначив, що робота будівельних загонів КНУБА стала цього року ефективнішою формою лінійної навчально-виробничої практики студентів. Інша структура зорієнтована на будівельне виробництво, що дає студентам можливість закріпити теоретичні знання.

Командир студентського будівельного загону №1 Микола Сташевський зазначив: «Ми набираємося досвіду і, отримуючи хорошу оплату нашої праці, підвищуємо свій рівень через оволодіння додатковими професійними навичками. Водночас нам вдається ефективно поєднувати роботу в будівельних загонах із навчанням в університеті».

Високий рівень відповідальності білців студзагону і якісні результати їхньої праці відзначають інженери, котрі відповідають за ті об'єкти Київського національного університету будівництва і архітектури, де працює студзагін. Результати будівельних робіт цього літа фахові інженери назвали бездоганними і навіть поставили працю студентів за взірць усім іншим.

— Так молодь отримує перший серйозний досвід роботи, можливі працювати в дружньому оточенні, досить хороший дохід і гарантовану оплату своєї праці. На мій погляд, це — чудова можливість для студентської молоді інтегруватися у трудове середовище, підготувати себе до початку професійної діяльності і стати справжніми фахівцями, — переконаний Максим Авксентьев.

«Гендерний» шлагбаум для КНУБА — не перешкода»

Трудовий загін КНУБА став, без сумніву, найоригінальнішим учасником фестивалю, адже ця команда була єдиною гендерно однорідною і складалася лише з хлопців, тоді як в інших були і дівчата. На жаль, саме відсутність представниць прекрасної половини людства

у складі будівельного загону КНУБА позбавила команду можливості повноцінно брати участь в усіх конкурсах на загальних засадах, адже це суперечило регламентові.

Втім, гендерна перешкода не завадила студзагону КНУБА блискуче презентувати свою команду і рідний університет під час урочистої лінійки й конкурсу-візитівки. Хлопці зустріли оваціями команди всієї країни, і одразу після першого конкурсу вони опинилися на призовому третьому місці.

У конкурсі презентаційних відеороликів «Бронза» також дісталася студентському будівельному загону КНУБА. Ролик можна переглянути на сайті Київського національного університету будівництва і архітектури.

Студенти завзято боролися як на сцені, так і на футбольному полі. Приємно повідомити, що у змаганні з міні-футболу команда КНУБА перемогла всіх і отримала перше місце, впевнено побороши сильних суперників.

— Спершу ми здивувалися тому, якого інтенсивного темпу набрали змагання в рамках фестивалю, але швидко адаптувалися й отримали величезне задоволення від участі. Мабуть, кожен із нас під час цих змагань відкрив у собі нові таланти і здібності, потягнув на себе по-но-

яскравим свідченням консолідаційного успіху молодіжного трудового руху в нашій країні.

Проректор КНУБА Максим Авксентьев подякував усім білцям університетського будівельного загону №1 за те, що вони гідно представили університет на змаганні, яскраво і неординарно презентували будівельні роботи й виборили кілька призових місць.

— Фестиваль довів, що ідея

вому, розкривши нові грані власної особистості. Ми переконані, що учасникам цього фестивалю хоч і нелегко змагатися, але неможливо весело. Особливо приємною була гаряча підтримка команд-суперників з інших регіонів: коли за тебе так уболівають незнайомі люди, одразу відчувається якийсь дух єднання, — поділився враженнями Микола Сташевський.

Урочисте закриття фестивалю зібрало на одній сцені всіх суперників, і їхній одностайний спів і бурхливий обмін компліментами стали

об'єднання української молоді навколо праці на користь своєї держави виявилися не лише життєздатною, а й напрочуд успішною, — підсумував Максим Юрійович. — Приємно, що наша молодь присвячує себе конструктивній діяльності. І переконаний: наше суспільство «приречене» на посилення таких тенденцій, адже українська молодь — невичерпний потенціал України.

Людмила Медведська,
прес-секретар університету
(газети «Освіта України»)

Історія студзагонів КНУБА

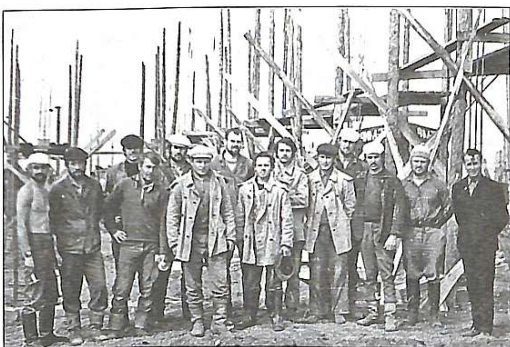
НАШІ НА КАМЧАТЦІ

Славну сторінку в історію нашого університету вписали студентські будівельні загопи (СБЗ). Ще з 1956 року молодь, студенти — добровольці на заклик ЦК ВЛКСМ під час літніх канікул вийжджали на збирання першого щілинного хліба до Кустанайської області. Потім в 60–70-ті роки ХХ-го сторіччя — у Тюменську область, Сахалін, Тувінську АРСР на будівництво промислових, сільсько-господарських, культурно-побутових об'єктів. Ось, що розповідає газета «Архітектура і Будівництво» учасник студентських будов країни, «кнубівець» Вадим Тимофійович Гнатюк:

«Допомогаємо рибалкам Камчатки»

Закінчення на 4-й стор.

Студентський будівельний загін КІБІ

«Гола місцевість, на якій нам довелося будувати»

Люди університету

СТИЛЬ ЖИТТЯ І ТВОРЧОСТІ МОЛОДОГО
ПРОФЕСОРА Р.В.ШУЛЬЦА

1. Романе Володимировичу! Вже минуло 11 років з часу, як ви закінчили наш університет, потім навчання в аспірантурі, захист дисертації... Протягом 10 років працювали викладачем кафедри геоінформатики і фотogramетрії, зараз ви професор кафедри інженерної геодезії, очолюєте громадську посаду — заступник декана ПСУТ, голова науково-методичної комісії МОН України з геодезії та землеустрою. Одним словом, кваліфікований фахівець, науковець, доктор технічних наук... Чи вважаєте Ви, що з нинішніми студентами КНУБА спілкуватися важко? Чи можна їх порівняти за ставленням до навчання зі студентами 2000 х років, коли ви ще вчилися? Коли студенти навчалися старанніше?

Чи легко бути в Україні молодим вченим? Важко. Ніша, яку можна заповнювати молодими фахівцями, вкрай невелика. грошей мало... Київ же, у свою чергу, ще часто постачає кадри іноземним державам. І ось, коли бачиш талановитих молодих вчених, які після захисту дисертації прагнуть продовжити роботу в університеті, а не виїжджати за кордон, відчуваєш, що це основна руйнівна сила в науці. Газета «Архітектура і Будівництво» розповідає читачам про молодого вченого, професора, який сьогодні зайнятий не тільки серйозними дослідженнями, творчістю, а й вихованням студентської еліти...

останню чергу залежить успішність студентів і їх старанність.

Всім відомо, що відсоток студентів відмінників і двойшників є незначним і практично завжди залишається однаковим. Ні перші, ні останні фактично не йдуть на виробництво, принаймні за отриманою спеціальністю.

2. Так що ж є головним у підготовці майбутнього фахівця з вищою освітою?

Головне завдання — це підготовка якраз тих 80%, які і будуть працювати в економіці та виробництві України. І щоб їх зацікавити, при навчанні необхідно використовувати найбільш прогресивні і сучасні методи підготовки. Треба мати якість, що сучасне виробництво не дає можливості вчорашньому випускнику ВНЗ на «розкачку» та освоєння сучасних технологій. Випускник повинен прийти на виробництво абсолютно готовим до того, щоб одразу повністю увійти в роботу. Від цього залежить його заробітний платя, соціальний статус, одним словом, його майбутнє, а отже, ВНЗ повинен так організувати навчання, щоб дати майбутньому випускнику максимальний поштовх в його кар'єрі. Тут і криється відповідь на ваше питання про старанність студентів. Сучасна мода чудово відчуває, яка інформація принесе їй користь в подальшому, а яка ні. І перед викладачами стоїть комплексна задача зацікави-

математики, географії, фізики. Ніколи не забувати про рух це життя, і в науковому сенсі також, і тому на місці не стою.

3. Ви підготували вже 3 вчених, кандидатів наук, багато разів виступали опонентом на захистах дисертацій. Чи важко бути науковим керівником здобувачів близьких вам за віком?

До речі, перший кандидат, якого підготував на момент захисту, мав вік 60 років, і якщо загадати, що мені на той момент було 30 років, то працювати було набагато важче, ніж з однопітканими. А взагалі для наукової роботи вік не має суттєвого значення. Наукова робота — це творчий процес, а в творчості немає ніяких обмежень.

4. Як у вас є друковані роботи: монографії, підручники, статті в наукових виданнях?

Свою першу статтю опублікував студентом на четвертому курсі, і з того часу надрукував більше 80 статей у наукових фахових виданнях і, приблизно, 50 тез доповідей на різних наукових конференціях. Маю 14 свідоцтв на винахід та деклараційні патенти. За результатами захищеної докторської дисертації в цьому році в Німеччині була видана монографія «Наземное лазерное сканирование в задачах инженерной геодезии». В кінці 2013 року в співавторстві з моїм науковим консультантом проф. С.П. Войтенком видано два фундаментальні підручники для студентів напрямку «Геодезія, картографія та землеустрої». Це «Математичне оброблення геодезичних вимірів» та «Інженерна геодезія. Частина 1», останній задуманий, як багатотомне видання для інженерів-геодезистів. Отже, роботи в цьому напрямку дуже багато.

5. Як ви ставитесь до Болонської системи? Не за скоро ми «побили» за Європою?

Думаю, в Україні мало питань, які б так широко не обговорювалися, як приєднання нашої країни до Болонської декларації, і для яких ці обговорення принесли так мало користі. Навіть ми вже не перший раз забуваємо, що пряме копіювання готової моделі, розробленої в іншій країні, навіть якщо там ця модель призвела до блискучих результатів, нічого не дає в другій країні. Така схема придатна для країн третього світу, не думаю, що ми відносимо себе до таких держав або хотіли б потрапити до їх переліку. Проблема полягає у на-

шайшій освіті пов'язані далеко не з дотриманням положень Болонської декларації. Студування в Болонській підготовлені не гірше за інших, а ноді й краще. Тут я повертаю до того, що говорив на початку, головне — ми повинні створити умови для академічної мобільності наших студентів та адаптації випускників на ринку праці інших держав. Для дотримання цих вимог ми повинні виконати всі положення Болонського процесу. Що ж стосується самої філософії навчання студентів ВНЗ, то тут слід максимально зберегти національні традиції, але ще раз підкреслюю, не забувати про інтенсивне впровадження сучасних технологій, які вже працюють на виробництві. Це не вимога Болонського процесу — це вимога часу!

6. Якби ви не стали викладачем, то ким би були тоді?

Зараз не радянські часи, коли будь-який хлопчик з дитинства мав перед собою два три приклади як взіреть і в кінцевому випадку вибрати один з них. Моє покоління, юність якого припала на 90-ті роки ХХ сторіччя, взагалі не могло визначитися зі своїм шляхом у подальшому житті, і ця невпевненість і підозра залишається в людях мого покоління і до теперішнього часу. Тому на тему ким би міг бути можна тільки похотувати.

7. Ви суворий викладач? Чи чули Ви, що про Вас ходять чутки?

Мабуть, про кожного, хто працює в університеті, ходять чутки і чим довше людина працює, тим більше чуток. Я вже казав про педагогічну освіту, існує багато моделей, запропонованих нашими вченими-педагогами: якісь більш жорсткі, інші, навпаки, дуже ліберальні. Головне, поважаючи індивідуальність кожного студента і вчасно розгледіти, який з освітніх методів застосувати до кожного з них. Якщо розмірковувати в такому напрямку, то, думаю, що можна дійсно спробувати експериментувати зі схемою навчання, в якій кожен професор працює тільки з однією групою студентів, починаючи з третього курсу. У такій схемі навчання значно більше можливостей для індивідуального педагогічного підходу до кожного студента. Але знову таки до впровадження таких схем слід ставитись з великою обережністю.

Суворим викладачем себе не вважаю, а незадоволені будуть завжди.

8. Як ставитесь до життя: песимістично чи оптимістично? Чим це об'рунтовуєте?

Ну як, на ваш погляд, можда людина може ставитись до життя? Звичайно, що оптимістично, і поки ти молодий, об'рунтовувати це важко, можливо з часом зможу дати більш ґрунтовну відповідь на питання.

9. Чи здатні Ви на вчинок? Все залежить від обставин. Всім відомо, що

Можна сказати одразу, що студенти завжди однакові. Студенти — це завжди найбільш прогресивна й активна частка суспільства з усіма вадами і перевагами, що характерні для молодих, здорових, активних людей. Справа в тому, що корінним чином змінилося життя навколо нас. Зараз система виховання молоді практично зруйнована і в цій ситуації ВНЗ залишилися єдиним форпостом не тільки освіти, а й культурно-моральних, і навіть духовних цінностей. Навіть дитсадки і школи втратили свою роль в загальній системі виховання дітей та юнацтва.

Складність в роботі з сучасними студентами часто виникає через небажання викладача адекватно сприйняти ті культурні та технологічні зміни, що відбулися в суспільстві. Ми — викладачі — досить часто забуваємо про свою головну місію — не консервувати суспільство, а бути носіями найбільш передових ідей в науці, культурі, вихованні та ін. У силу відомості всім нам причини, наше суспільство в останні 20–30 років зазнає величезних змін і завдання співробітників ВНЗ, як представників інтелекції, зрозуміти все, щоб ці зміни пройшли безболісно, не змінивши наших моральних та культурних цінностей і в подальшому дозволили молоді не відчувати себе ізгоями в сучасному глобалізованому світі.

Так що спілкуватись з сучасними студентами не важко і не легко, просто перед викладачами зараз стоять, окрім своїх професійних, ще й доволі складні виховні задачі, які вони зобов'язані вирішити. І саме від цього не в

ти студента і одночасно дати йому найбільш корисні сучасні знання. Самі по собі студенти старанними не будуть, адже на відміну від радянських часів, зараз молоді дуже важко орієнтуються в сучасній освіті і ринку праці, і наше завдання — допомогти їй зробити правильний вибір.

10. Яких студентів вам особисто приємно читати? Як у вас стосунки зі студентами, адже за своєю громадською посадою вам, мабуть, доводиться їх сварити?

Головна умова спілкування зі студентами — це взаємна повага, а оскільки в будь-якому випадку викладачі є старшими за віком, або хоча б за посадою, то, в першу чергу, від викладача повинна йти ініціатива у встановленні правильних, коректних стосунків зі студентом. А сварили студентів це взагалі не метод, згадаймо, що саме українська педагогічна освіта славиться всесвітньо відомими вченими-педагогами: Ушинським, Макаренком, Щохомлинським і в роботах кожного з них немає згадки про сварку — вирішення проблем слід шукати іншими методами.

11. Ви активно займаєтесь наукою. Чим для вас є наука?

Наука для мене це *modus vivendi* — в сенсі, як стиль життя. І якщо в геодезії, з якої я фахівець за освітою, досяг певних наукових результатів, то в інших наукових напрямках для мене існує, якщо перефразувати вислів Ньютона, цілий океан незвіданих знань та ідей. Зараз активно цікавлюсь окремими розділами вищої

ціональних традицій та прийнятих схемах освіти, які відрацювалися сторіччями. Перші університети з'явилися в Україні понад 300 років тому і не думаю, що все напрацьоване за цей час є абсолютно непридатним в сучасній освіті в Україні. До речі, одним з положень Болонської декларації, якраз і передбачається адаптація положень цієї декларації до національних систем і стандартів освіти кожної держави з максимальним збереженням кожної ідентичності в освіті. На мою думку, як і в випадку з наукою про систему освіти, не можна однозначно стверджувати хороша вона або погана, вона просто існує. І багаторічний досвід укладі викладачів факультету ПСУТ і безлічі міжнародних проєктів підтверджує, що проблеми в

життя прожити — не поле перейти. Ніхто не знає, який виклик завтра кине нам життя і між су говорити якісь пафосні вислови. Думаю, що найскладніше випробування у кожного своє: і коли прийде його час, тільки тоді дізнаєшся, на що ти здатен. Тут, мабуть, все в руках Божих.

12. Яке Ваше життєве кредо?

Не хочу здатися занадто правильним, але, думаю, єдиний шлях — це намагання, підкреслюю намагання, жити за достояння заповіданих, хоча це і надто складно для людини в сучасному світі, але це основа й життєвого успіху, і духовного спокою.

Історія студзагонів КНУБА

НАШІ НА КАМЧАТЦІ

Закінчення. Початок на 3-й стор.

Студентський будівельний загін «Київ-73» укомплектований студентами КІБІ, інституту цивільної авіації та педінституту 1973 року працював на Камчатці. Будувати доводилося в неохочих місцях, де дикі тварини не бачили людей і ще не знали, що їх треба боїтись. Досить складно було будувати на безлюдній місцевості без надійного забезпечення, постачання, без даху над головою і зручностей цивілізації, але наші хлопці успішно справилися з цим життєвим іспитом — виконали поставлені завдання і, наповнені морем вражень і спогадів, повернулися додому.

— Скажіть, Вадиме, а що будували ваші студенти на Камчатці? Як ставилися до нас місцеві?

Ми були дуже далеко. У найближчому до нас селі

Нижній Пахач на березі Тихого океану будували заправку для риболовецьких суден. Я вам пропоную подивитися фото будзагонівців. На ньому зображені зліва направо: М. О. Дмитренко, Г. С. Оверченко, В. Т. Гнатюк, Б. В. Теслюк (будівельний факультет). З нами ще були М.Т. Реєнт (сантехнічний фак.) і В. І. Сушко (факультет АБВ, нині ФАІТ). Крім того, студенти з ПЦБ М. О. Васьчкін і А. С. Конев, які також працювали в загоні, споруджували цех Олюторського рибкомбінату.

Камчадалі ставилися до нас дуже добре і нагородили всіх хлопців Грамотами від начальника Камчатки. Були кияни там один раз. Але волею долі склалося так, що там служив, пішов у відставку й зараз мешкає на Камчатці наш однокурсник В'ячеслав Бурносков.

Вів інтерв'ю Андрій НАЗАРЧУК, студкор газети.

Бесіду вела І. ГЕРАЩЕНКОВА
Студенти будівельного у с. Нижній Пахач (Камчатка)

КНУБА у дзеркалі історії

65 РОКІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МІСЬКЕ БУДІВНИЦТВО І ГОСПОДАРСТВО»

2013 року наш навчальний заклад — Київський національний університет будівництва і архітектури — відзначає декілька дат, пов'язаних з історією університету, окремими спеціальностями та видатних людей, що принесли закладу популярність і славу. Отже:

50 років тому, 1 вересня 1963 року відкрив двері для студентів новий головний корпус Київського інженерно-будівельного інституту (тепер КНУБА).

65 років тому вперше в СРСР відкрився факультет міського будівництва і господарства (МБГ) зі спеціальністю, що носить таку ж назву.

Професор Г.П. БОГАЧКІЙ

Становлення однієї з найкращих спеціальностей — МБГ при будівельних вузах СРСР згодом і України, у нашому університеті пов'язано ім'ям Георгія Гіліповича Богацького (1918–1974).

Вченому 6 травня 2013 року виповнилося би 95 років з дня народження, наступного ж 2014 року — сумна дата: 40 років з часу, як він покинув цей світ. До речі, 60 років і його життя пов'язані з факультетом, спеціальністю МБГ, наукою та спілкуванням з відомим вченим, доктором технічних наук Г.П. Богацьким.

Трохи детальніше. Понад двадцять років Георгій Гіліпович Богацький очолював нашу кафедру міського будівництва. Під його керівництвом кафедра перетворилася в одну з провідних даного профілю в державі. Пам'ятаю, як під час заключного етапу будівництва нового корпусу КІБІ влітку 1963 р. Г.П. Богацький створив з працівників своєї кафедри будівельний загін! Загин відповідав за роботи з облицювання літкової лопатки бокового корпусу. Мене включили до штабу з будівництва корпусу, який очолював Я.В. Рудник, сиди входи́ли також Ю.М. Константинов, К.В. Дорофєєв і ін. За сумлінну роботу на будівництві корпусу наша кафедра була нагороджена грамотою (див. фото), а мені особисто оголошено подяку із занесенням до трудової книжки. Залишилося в пам'яті й те, як наш ректор Юрій Олександрович Ветров кожного дня після закінчення будівельних робіт був присутній на оперативній особисто контролював якість виконання робіт і плану на наступний день...

З ім'ям професора Богацького пов'язаний і логістичний ланцюжок інновацій на кафедрі МБГ і факультеті.

На I Всесоюзній конференції з містобудівництва (1962 р.) наголосувалося на тому, що містобудівники-архітектори, містобудівники-транспортники, містобудівники-економісти необхідні і потребні окремо. Незабаром факультет МБГ перетворився на факультет «Міського будівництва» і вводяться дві спеціальності: «Транспорт і шляхи сполучення» та «Інженерна підготовка і благоустрій території», згодом додається й

третя — «Реконструкція міської забудови».

У 1963 році наша кафедра випустила першого аспіранта — А.А. Рижкова. І в цьому ж році до цільової аспірантури при кафедрі за рекомендацією ректора Ю.О. Ветрова вступили автор денної статті. Згодом і майбутні кандидати і доценти: Е.П. Колесникова, В.В. Леонтович, Е.І. Устинова, М.М. Осетрін, А.П. Осітнін.

Кафедрі МБГ — за ініціативу, високу якість робіт на будівництві головного учбового корпусу КІБІ

А.В. Зуховицький у Київському будинку технічної пропаганди. Після закінчення курсу Г.П. Богацький зібрав засідання кафедри і поставив завдання — впровадити в навчальний процес застосування новітніх математичних методів з дослідження сперейж. Так з'явився курс «Містобудівне програмування», який викладав автор цих рядків до 1973 року.

Ініціативу з впровадження такого курсу високо оцінив український математик і механік, академік АН СРСР Ю.О. Митропольський і запропонував наслідувати досвід КІБІ з цього питання іншим вузам України. Про це писала газета «Вечірній Київ» від 25.03.1965 р. На сторінках київської газети Ю.О. Митропольський вів дискусію «Математика — інженер». Трохи пізніше в КІБІ була створена кафедра прикладної математики і ректор КІБІ, д.т.н., професор Ю.О. Ветров звернувся особисто до мене І.С. Ушацького з проханням підготувати пропозиції щодо включення відповідних дисциплін, які об'єдналися тоді під назвою «Дослідження операцій» (лінійне програмування, теорія масового обслуговування, теорія інформації та ін.), до плану роботи новоствореної кафедри.

У 1964 р. Г.П. Богацький дозволяється в відпустку «Кіровоград» про виконання господарської теми про перше в Україні

комплексне обстеження руху транспорту у 21 головному транспортному вузлі Києва протягом доби по одному місяцю у сезон. Такі дослідження були повторені через 11 років, що дозволило автору матеріалу розробити методику з класифікації м'язь проведення досліджень величин інтенсивності руху з визначенням їх середньодобової величини. Вже у 1985–86 рр. методика була взята на озброєння Всесоюзним НДІ БДР МВС СРСР, автор же цих рядків і його аспірант С.В. Дубова (тепер доцент кафедри МБГ) були введені до експертної групи з проведення й оцінки величин інтенсивності руху транспорту при розробці проєкту АСУДР у містах: Харків, Мінськ, Свердловськ, Новосибірськ, Фрунзе, Алмата та ін.

У ці ж роки під керівництвом професора Г.П. Богацького вперше в КІБІ виконується дипломний проєкт і захищається англійською мовою. Виконавець проєкту Б. Романенко згодом стає

головним інженером Інституту «Кіларпроект». Через рік під керівництвом Г.П. Богацького вперше в КІБІ виконується дипломний проєкт і захищається англійською мовою у нашому КНУБА. Хочеться звернути увагу на те, що читання лекцій іноземною мовою, захист дипломних проєктів, виступи на міжнародних наукових конференціях набагато підвищують рейтинг навчальних закладів України за кордоном.

Професор Г.П. Богацький у сімдесяті роки зробив свій внесок у підготовку фахівців, впровадив виконання реальних дипломних проєктів з тематики підвищення безпеки дорожнього руху на замовлення міських комітетів різних міст України: Києва, Миколаєва, Сум, Житомира, Білої Церкви та ін.

У 1988 році Колегія Міністерства України схвалила досвід кафедри міського будівництва (МБ) з реального дипломного проєктування й і пропонує розповсюдити його на інші вузи СРСР. Через чотири роки кафедра МБ КІБІ удостоюється почесного експонентом на ВДНГ СРСР у Москві. Про передачу досвід кафедри МБ пишуть своїми журналами «Америка», «Україна» і ін.

З ентузіазмом працювали студенти та викладачі на будівництві корпусу № 2 та 9-поверхового навчально-лабораторного корпусу. Відомі оголошені подяки 279 активним будівельникам. Фотографії багатьох були поміщені на Дошку Пошани. Серед них декани факультетів: Л.Т. Шкелєв, Е.С. Зайченко, Б.Г. Криштоп, Г.А. Саранца, Г.Я. Антоненко, заступники деканів — С.І. Цимбал, Н.С. Ковальов,

Через рік професора Г.П. Богацького призначили проєктором КІБІ з наукової роботи, і тут уперше зміна стати корисним народі: він створив і очолює секцію міського транспорту і організації його руху Спільні архітекторів УРСР, організував лабораторію з проєктування сільських населених пунктів, а згодом — науково-дослідну лабораторію з розробки методів застосування вибухів для ушліфлення основ дорожнього покриття.

Г.П. Богацький чітко відчував, що для вирішення актуальних містобудівних задач необхідно виконувати комплексні реальні дипломні проєкти, залучаючи, крім спеціалістів МБГ, архітекторів, геодезистів і ін. Так, під його керівництвом виконується комплексний дипломний проєкт удосконалення схеми районного розпланування м. Щегля (Угорщина). Його підготовку студент спеціальності МБГ і архітектурного факультету під час переддипломної практики в Угорщині, консультував їх випускник МБГ 1959 р. Дьордь Касефалви. Через рік під керівництвом Г.П. Богацького і Е.О. Рейцена вперше виконується диплом з науково-дослідним умілом на тему: «Дослідження застосування методів теорії інформації при оцінці ризиків безпеки міського руху». Вперше в СРСР на кафедрі МБ студенти М. Юлія Т. Кукаренко застосували методи теорії інформації для оцінки безпеки дорожнього руху на автодорогах міст і отримали диплом МІ ступеня на республіканському конкурсі студентських робіт. Через 20 років (1989) в роботах на ту ж тему вже застосовується ЕОМ. Роботу виконав під керівництвом студента С. Мірзаків. І був удостоєний диплома І ступеня на республіканському конкурсі і медаль Міністерства СРСР.

Вперше в КІБІ за країну наукові студентські роботи автори були нагороджені золотими медалями Міністерства СРСР та АН УРСР грамотою Президії АН УРСР (1979–1983 рр.). Це Л. Голомозек О. Бебєрина, Р. Халілов Е. Халілова, які проєктували під керівництвом автора статті, та С. Дубова І.Н. Дьорденко під керівництвом доцента кафедри Е.І. Колесникової.

...Прошлой вже чотири десятиліття, але наукові основи спеціальності МБГ, заснадені д.т.н., професором Г.П. Богацьким, продовжують розвивати його учні.

Новий етап в наукових дослідженнях кафедри МБ настає з приходом у 1989 р. нового її завідувача — професора Марко Медведійовича Дьоміна. Марко згадати про основи досягнення кафедри МБГ. У 1989 р. при кафедрі МБ створюється науково-дослідна лабораторія з моделювання містобудівництва, через рік Колегія Держбуду СРСР затверджує результати виконання кафедрою МБ науково-дослідної теми «Розробити еталон проєктної документації з проєктування КСОД»,

яка виконувалася за найважливішою тематикою Держкомітету з науки і техніки при Раді Міністрів СРСР. В результаті у 1990 р. вперше в СРСР виходять — тимчасові нормативи з проєктування комплексних схем організації дорожнього руху у містах України» (гізіше перероблені в ДБН). Отже, перша КСОД в СРСР була розроблена в Україні для Луцька у 1991 р., через рік — для Гортлівки і Краматорська за участі викладачів і студентів факультету МБ.

Після отримання Україною незалежності при кафедрі МБ відроджується аспірантура і Наукова Рада із захисту кандидатських і докторських дисертацій. Починається новий етап в науково-дослідних роботах на базі прийнятих відповідних нових законів України і Державних будівельних норм (ДБН), у розробленні яких безпосередню участь брали М.М. Дьомін, Е.С. Ключишніков, В.І. Нудельман, Е.О. Рейцен, О.С. Фурманенко, М.М. Христюк і ін. У 1998 року на кафедрі МБ починається підготовка магістрів, багато з них стають аспірантами, захищають дисертації і поповнюють колектив кафедри...

Нарешті про сучасні події, пов'язані з діяльністю кафедри МБ.

15–16 квітня у Парижі відбулась міжнародна конференція, присвячена 100-річчю заснування Міжнародної комісії з освітлення (МКО). З доповіддю виступила президент Української комісії з освітлення (УКО) професор Ф.П. Говоров і автор цих рядків. Після пленарного засідання делегація від України вручила президенту МКО Енн Вебб «Книгу «Історія української світлотехніки», де представлено досвід кафедри МБ КНУБА з питань зовнішнього освітлення.

До речі, у 1989–91 рр. автор статті входить від України до секції МКО «Освітлення, безпека руху і сигналізація на транспорті» і тепер його знову включено як керівника секції в УКО. Крім того, 1961 року він захистив кандидатську дисертацію на тему «Дослідження впливу зовнішнього освітлення на безпеку руху», а до цього часу є одною з основних напрямків, тому що розроблена на місту трьох наукових напрямків: містобудування, безпека руху і світлотехніка. З цих питань опубліковано особисто і співавторстві понад 90 наукових статей, вже понад 10 років — член редакцій журналу «Світло люкс». Тому йому запропоновано відкрити при КНУБА спеціальність зовнішнього освітлення і дизайну. У цьому напрямку на кафедрі МБ підготовлено уже чотири магістри і один аспірант.

20–21 червня ц.р. вперше в Україні (Київ) була проведена Міжнародна конференція з безпеки руху пішоходів і велосипедистів, присвячена 50-річчю створення Міжнародної організації з безпеки дорожнього руху (ПРИ). Її передував Форум, присвячений

приєднанню України до Декларації ООН з проведення Десятиліттяді (2010–2020 рр.) з підвищення безпеки дорожнього руху, який відбувся 12 листопада 2012 року. На форумі виступив ректор нашого університету д.е.н., професор П.М. Куліков. Він запропонував для вирішення проблеми безпеки дорожнього руху в нашій країні відкрити науково-дослідний інститут з організації і безпеки дорожнього руху.

До речі, при багатому університеті США існують НДІ, які розробляють концепцію транспортної політики у своїх регіонах і державі. В Україні запрополювати таку політику, яка б забезпечувала вирішення проблеми безпеки руху і ін. проблеми, пов'язані з розвитком транспорту, поки нема кому. Після пленарного засідання, яке пройшло під патронатом Віцепрем'єр-міністра України Костянтина Грищенка, відбулась Перша сесія «Планування м'язь Транспортної інфраструктури. Технології. Управління дорожнім рухом: Пріоритети для пішоходів і велосипедистів». Відкрив її представник КНУБА Е.О. Рейцен, призначений модератором сесії. На конференції були присутні представники із 25 країн світу. Після закінчення роботи — прийняли Київську Декларацію, яка повинна сприяти здійсненню національної політики з питань забезпечення безпеки дорожнього руху як найважливішого елемента національної безпеки та покращення якості життя громадян.

Задля цього проєктування Г.П. Богацького: створити окремі інститут «Міського будівництва і господарства», який випускає би не лише містобудівників-транспортників, а й містобудівників-економістів і зазначити вище спеціальність із зовнішнього освітлення і дизайну. Тут при КІБІ зробити це було неможливо, а зараз при КНУБА — можливо і необхідно.

І ще. У радіусі 500–700 м від нашого університету розташовано основні науково-дослідні інститути (НДІ) із будівельної галузі, виданих членів «Українбудінформ» (виправ ДБН України та іншу документацію з будівництва). Настав час створити при КНУБА технопарк за принципом подання можливості освіти, науки, виробництва та бізнесу шляхом координації виконання інноваційних проєктів наукового парку його учасниками / партнерами. Такий науковий парк зробили у Київському політехнічному. Нещодавно в ньому для студентів організували літню школу СТРИМ (Літнє навчання операцій), яка діє у львівській таборі. Ми можемо зробити те ж саме, досвід у нас!

Штитоку нашого ректора, д.е.н., професора П.М. Кулікова: «КНУБА повинен стати найкращим вузом України! Вірю, що так і буде. І кафедра міського будівництва, яка відзначає своє 60-річчя, багато в чому може допомогти.

Е.РЕЙЦЕН, професор кафедри міського будівництва

На конференції в Парижі: зліва направо: Енн Вебб з нашою книжкою, Ф.П. Говоров, Ю.П. Терещенко — директор ТОВ «Світло та інженерія», професор КНУБА Е.О. Рейцен, В.В. Щиренко — почесний президент УКО.

Відкриття сесії №1: зліва направо: модератор — професор КНУБА Е. Рейцен, секретар ПРИ — Б. Булажук (Марокко), Президент ПРИ — Юп Усу (Нідерланди), начальник Центру БДР та автоматизованих систем України — С. Будник

УНІВЕРСИТЕТ ВЛАСНИМИ РУКАМИ

СТУДЕНТСТВО КІБІ (нині КНУБА) завжди жило і багатогарним, цікавим, творчим життям. Головною в ньому було навчання: лекції, семінари, робота в бібліотеці, підготовка курсових проєктів, складання іспитів. Важливими складовими частинками життя студентської молоді були побут, відпочинок, спорт.

У перші повоєнні роки студентське життя було негачим: не було харчування, відсутність життя. Інститут тоді не міг за безпеки життєвих умов виконувати своїх функцій. Наприклад, навіть в 1950 році з 1291 студента КІБІ у гуртожитку проживало всього 248 осіб, тоді як життя потребувало близько тисячі студентів.

Великою подією в історії вузу стало будівництво нового корпусу, якому в 2013 році ви-

повнилося 60 років. Воно велось з 1959 року силами студентів інституту та Товариства будівництва. За спеціальним наказом ректора було оголошено подяку 207 студентам, багатьох нагородили Почесними грамотами, занесли на Дошку Пошани інституту. Серед них: І.П. Романенко, Л.А. Возченко, Е.А. Оськіна, А.С. Саранцовський, Д.Г. Голубинський, Д.М. Слободанюк, Ю.І. Хорь, А. Легостаєв і ін.

З ентузіазмом працювали студенти та викладачі на будівництві корпусу № 2 та 9-поверхового навчально-лабораторного корпусу. Відомі оголошені подяки 279 активним будівельникам. Фотографії багатьох були поміщені на Дошку Пошани. Серед них декани факультетів: Л.Т. Шкелєв, Е.С. Зайченко, Б.Г. Криштоп, Г.А. Саранца, Г.Я. Антоненко, заступники деканів — С.І. Цимбал, Н.С. Ковальов,

В.Л. Писаренко, Е.М. Бєзникін, М.М. Осетрін, А.І. Белетський, викладачі: І.П. Бойко, Л. А. Мураш, В.П. Рудник, М.О. Гусєв та ін. Активність, майстерність виявили студенти і на будівництві навчального корпусу архітектурного факультету. Членами штабу зі спорядження будівництва корпусу були: Б.Ф. Ігнатюк (начальник штабу), В.В. Бєзідставний, М.Р. Черманін, В.Ф. Малько, В.І. Подкопай та ін.

Ми зараз вчимося і працюємо в будівлі, яку збудували наші попередники: і викладачі, і студенти, і майстер. Давайте не забувати про це!

С. ЖАРТОК, студентка КНУБА, студентка газети

1963 рік. Так виглядали стіни преса під час будівництва корпусів КНУБА

На холмах киевских...

ШЕДЕВР ВЛАДИСЛАВА ГОРОДЕЦКОГО

На початку листопада в університеті відбудеться VI Всеукраїнська наукова конференція «Сучасна архітектурна освіта. Архітектура: образ, естетика, емоційний контекст», присвячена 150-річчю від дня народження видатного архітектора Владислава Городецького. Газета вирішила також відзначити цю річницю та запросити читачів на екскурсію до Будинку з химерами... Екскурсія подана мовою оригіналу. Читайте!

ДОМ С ХИМЕРАМИ — самое известное здание в центре Киева, в паре десятков метров от Дворца президента Украины. В начале XX века в этой части Киева, необжитой и неухоженной, велась работы по благоустройству. На месте осушенного Козьего болота построили здание театра Соловцова (нынешний театр им. И. Франко), а участок земли на об-

Помимо создания архитектурных проектов, Городецкий увлекся ювелирным делом, писал акварели, делал гравюры, создавал дизайн костюмов для актеров театра Соловцова и для своей жены Корнелии. В Киеве именем Городецкого названа одна из центральных улиц, а весной 2004-го был открыт памятник в Пассаже.

воздвиг этот склеп. Хотя, на самом деле дочь Городецкого прожила долгую жизнь, дождавшись внуков...

Дом строился, как доходный. Шесть из семи квартир сдавались в аренду состоятельным людям — другим постояльцам жилья такого уровня было не по карману. Третий этаж со стороны двора и первый и центрального входа с ул. Банковой занимала квартира Городецкого. Планировка комнат рассчитывалась так, чтобы первые солнечные лучи светили в окна прислуги: кухарок и горничных. Ведь обслуживающий персонал должен просыпаться первым, чтобы ко времени пробуждения жильцов приготовить все необходимое. К полудню солнце попадало в кабинет Городецкого, где он работал в это время, к вечеру — заглядывало в гостиную.

С левой стороны от центрального фасада была устроена альпийская горка с фонтаном. Для жильцов Городецкий создал максимально комфортные условия. Помимо того, что дом был оснащен всеми необходимыми удобствами, из комнат нижних этажей имелись выходы во внутренние дворики (обычно в доходных домах таких излишеств не предусматривалось). Рядом с домом располагался небольшой сад, а в саду стоял хлев. Здесь, в центре Киева жила корова, и Городецкий очень гордился тем, что к завтраку каждый его постоялец мог выпить кофе со свежими сливками или молоком.

Что касается внутреннего декора — он еще более прихотлив, чем украшения снаружи. По правилам, которые диктовал модерн, дом должен быть красивым не только снаружи, но и внутри. Городецкий блестяще справился с задачей. Если входить с главного входа — именно отсюда попадают в дом нынешние высокопоставленные гости президента Украины — первое помещение вызывает неподдельное восхищение. Стены прихожей покрыты росписями, на которых изображен подводный мир с затонувшими кораб-

В Киеве не найдется ни одного человека, который, проходя, не остановит на здании свой взгляд...

рыше, возвышавшийся над театром, продавался на городском аукционе по символической цене. По мнению специалистов, он был не пригоден для строительства. И всеобщее удивление вызвало решение архитектора Владислава Городецкого строить именно в этом месте дом для своей семьи.

Снаружи дома — украшения в виде живых животных, внутри — охотничья добыча...

Полное имя польского архитектора — Лешек Деzydery Владислав Городецкий, именно так звали автора здания эпохи модерна, которое стало одним из главных архитектурных памятников Киева.

...Чудаковатый архитектор-богач, позволявший себе иметь один из первых легковых автомобилей, заядлый охотник, бесстрашный «летчик», поднимавшийся с первыми авиаторами на глазах изумленных зевак в небо, франт, любивший эпатировать всех и вся (например, прогуливаясь по городу с обезьянкой, что в те времена шокировало). Создал костела святого Николая, построенного в стилизованных готических формах с высокими стреловидными шпилями (ул. Б. Васильковская, 77), Караимской кенасы (ул. Ярослав вал, 7), Городского музея древностей и искусств (ул. Грушевского, 6) ...

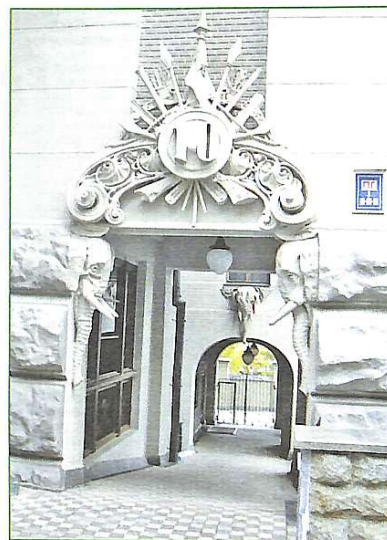
был в течение 2 лет выстроить на склоне холма дом. Он выполнил все с небывалым размахом и успехом в канун своего сорокалетия. На приеме, по случаю окончания строительства, В. Городецкий сказал: «Дом, конечно, странный, но не найдется в Киеве ни одного человека, который бы, проходя, не остановил на нем свой взгляд». Он оказался прав: мимо дома равнодушно пройти невозможно...

Дом с химерами построен в стиле модерн, он вырос на улице Банковой в 1902–1903 гг. Здание построили за год, и еще два года было потрачено на внешнюю и внутреннюю отделку. Это был первый дом в Киеве, построенный с использованием нового материала — цемента. Проект служил рекламной акцией продукции промышленника Рихтера, занимавшегося производством цемента. Чтобы создать устойчивое основание для дома, в холм вбили около 50 бетонных свай на глубину 5 метров. Это так называемый дом-обманка: со стороны Банковой здание имеет три этажа, а со стороны театра им. И. Франко — шесть.

Внешнее оформление дома и внутренние интерьеры не повторяются: в них отразились не только фантазия и мастерство архитектора, но и его страсть к охоте. Снаружи фасад богато украшен фигурами реальных существ гипертрофированных размеров. Здесь и девушки верхом на рыбах (их часто принимают за русалок), раскинувшие свои сети, и дельфины, и морские гаврики, головы носорогов, актиолы. И стремительно бегущие по стволу колоннам ящерницы, орлы, хищно распростершие крылья, слоны, хоботы которых служат водостоками при дожде. Все элементы декора выполнил известный в те годы скульптор Элио Саля.

Жители Киева и гиды придумали романтичную и трагичную историю возникновения удивительного дома. Будто Городецкий построил его в память о дочери, которая утопилась в Днепре (по другой версии — в Средиземном море) то ли от несчастной любви, то ли из-за неурядиц в семейной жизни. Вот, мол, обезумевший от горя отец и

...Говорят, что в 1902 году в киевском ресторане встретились три архитектора: Александр Кобелев, Владимир Леонтович и Владислав Городецкий. Выяснилось, что Городецкий купил дешевой участок земли на Банковой, и собирается строить дом. Зная о непригодности участка для постройки, коллеги были несказанно удивлены и выразили скептицизм по поводу затеи Городецкого. Архитекторы заключили пари: Городецкий должен

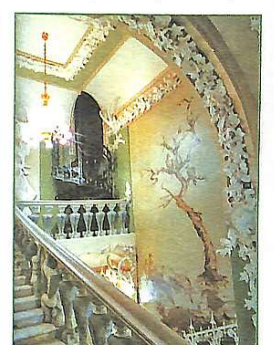
Так Городецкий «вписал» номер своего дома

Так выглядит лестница в доме

Светильник в доме

Лепнина в интерьере

лями. По центру потолка украшает лепнина в виде спрута. Шпальца декоративного осьминога выполнены в виде сочетания морских раковин, ежей, растений, все они разукрашены в разные цвета и покрыты перламутром. Изготовлен огромный осьминог из гипса, его щупальца спускаются до самых стен. Если лепнина в первом зале оригинальная, то люстра была утрачена, а нынешняя — это копия, восстановленная по фотографиям. Она также выполнена из перламутра и гипсовых элементов.

Влево уходят комнаты, принадлежавшие семье Городецких. Облик этой части дома и лестницы, ведущей наверх, был восстановлен по старым фотографиям, которые сделал сам Городецкий, часть помещений, утраченных декор во II-й половине 20 века, просто отремонтировали.

В бывшей гостиной Городецкого сейчас располагается малый зал для переговоров. Самой яркой деталью этой комнаты является лепнина, изображающая селения ирисов. Кроме того, эта комната, как и остальные, украшена охотничьей атрибутикой — на стенах висят оленины рога — своеобразный архитектурный автограф Городецкого. В бывшей керамической изразцами удивительной красоты. Все печи в доме исправны, их можно растопить в любой момент...

Главный акцент столовой — люстра: при ее изготовлении были использованы большие лосиные рога. Лепнина в столовой очень затейлива — она изображает различные овощи: и чеснок, и артишок, и свеклу, и др. До наших дней хорошо сохранилась и комната, в которой сейчас располагается гардеробная. Посуда и картины в помещениях — не ориги-

Хобот — водосток

Скульптура около дома с химерами

Окончание на 7-й стр.

ПАМ'ЯТІ ЗАСЛУЖЕНОЇ ЛЮДИНИ, ДРУГА, ТРЕНЕРА І ВЧИТЕЛЯ

МКРТЧИЧ ОГАНЕСОВИЧ... і просто Міша — так його всі називали, тому що все трудове життя його — близько 40 років — було пов'язане з нашим університетом.

26 серпня ц.р. у віці майже 64 років він передчасно залишив цей світ. Ця відомість вдарила нас, наче обухом по голові. Ні як не можна второпати — у розв'язті сил викладач, красивий, веселий, добрий — й винний опинитися в засвітах.

Згадуються такі його риси: інтелігентність, порядність, дипломатичність, відповідальність, чуйність, загострене почуття честності. Й, головне, він любив людей і робив добро, не сподіваючись на вдячність.

У пам'ять викладача, вихователя — професора М.О.Діленяна — не можна не пригадати, наскільки важливою була для нього спортивна підготовка молодого покоління.

Заслужений працівник фізичної культури і спорту України, Заслужений тренер України з боксу та кікбоксингу, Суддя міжнародної категорії ЕАБА — Європейської асоціації любительського боксу... Людина, яка присвятила своє життя добрій справі, давши путівку в життя багатьом спортсменам.

Кожна спортивна перемога була для нього радістю, бо знав, як не легко даються перемоги. Для багатьох молодих людей він став не лише тренером і вчителем, а й другом. Будучи сам батьком, він чудово розумів студентів. Міг завжди підтримати добрим словом, порадою.

Мкртчич Оганесович зміг добути надзвичайної поваги до себе. На жаль, такі люди передчасно уходяць...

Ось, які слова у пам'ять його подарували представники ректорату, колеги-викладачі, співробітники, студенти:

Ректор КНУБА, д.е.н., професор П.М.Куліков: «Людина широкою душою, порядна, Людина честі, тренер вищого розряду. Проводив значну роботу по залученню студентів до здорового способу життя, формування морально-вольових якостей, удосконалення фізичних можливостей, виховання позитивних рис характеру, досягнення успіху в спортивній та професійній діяльності».

Проректор з навчальної роботи, к.т.н., доцент А.М.Станкевич: «Згадувати про Мкртчича Оганесовича можна дуже багато, насамперед, це людина дуже відповідальна. Віддавав всі свої сили й душу, організаційський талант розвитку фізкультурно-спортивного клубу «Зодчий»...»

Є.О. Рейцен, професор кафедри міського будівництва: «Знаю його близько 40 років. Міша завжди зустрічав колеги і тих, з ким дружив, доброю, променистою посмішкою, не забуваючи запитати про справи, сім'ю. Людина чуйна, душевна, добра. Будь-яке прохання вислуховував до кінця й спи-

2002 рік. На Чемпіонаті City в Турції.

яв його виконання. Підтримував мене у починаннях, роботі й проведенні конкурсів по рішеним шахових композиціях...»

Т.М. Остроухова, співробітниця профспілкового комітету: «З тим, що Михайла нема, не можна погодитися. Так передчасно пішла з життя людина, що вміла поважати та чуйно ставитися до інших людей, людина надзвичайної широти та доброти»...

С.Ф.Гасанова, ст. викладач кафедри фізичного виховання, майстер спорту України міжнародного класу: «Всі знають, яким був Михайлом Оганесовичем добрим, чуйним, завжди допомагав і словом, і ділом. Це був чудовий тренер-педагог, який виховав багато чемпіонів, був Заслуженим працівником фізкультури та спорту, він вагомий внесок у розвиток українського боксу та кафедри фізичного виховання та спорту КНУБА. «Дякую моєму тренеру, що виховав мене! Вічна Вам пам'ять, Михайло Оганесович!»

і, на жаль, слово уняма М.О.Діленяна:

Сергій Степанко: «Його сила і характер надихали нас завжди. До всіх спортсменів він знав підхід і, працюючи над нами, намагався допомогати всім: і добрим словом, і порадою!»

Микола Красновський: «Тренер! Перед іменем твоїм, дозволяю, смиренно поклонити коліно. Воспиймо силу, ти виховав мене!»

Згадувати про Мкртчича Оганесовича можна дуже багато. Дуже прикро, що доводиться про нього промовляти: «був»... Тому так щемить серце всіх нас — його друзів, колег, співробітників і студентів від нестерпного болю втрачати кращих. Пам'ятатиємо...

Пропонуємо проаналізувати рядки з поезії **Василя Симоненка:**

... От і вийде,
Покховали хоршчу людину,
повернули навки у лоно землі.
Та невже ж помистились
в тісну домовину
всі турботи його, всі надії, жалі!
Та невже ж то йому
все відігни байдуже —
чи світитиме сонце,
чи ніч напливе!

Біль у душу мою задрідається
вужем,
відчай груди мені розпанахує,
рве.

Я готовий повірити
в царство небесне,
бо не хочу, щоб в землю йшли
без сліда
безіменні, святі, незрівнянні
чудесні,
горді діти землі, вірні діти труда.
...Його думи нехитрі додумують
внуки,
і з очей ще віки племінитимуть
в них
його пращастя і гнів,
його радощі й муки,
що, вмираючи, він передав
для живих.

В. Симоненко. У твоєму імені живу.
«Веселка», К., 1994.

Матеріал підготовлений газетою

Історія спорту ОЛІМПІЙСЬКІ ІГРИ 1913 РОКУ В КИЄВІ

Всі медалі спеціально викарбувані для Першої Київської Олімпіади;

Такий іменний срібний нагрудний знак отримав кожен учасник Олімпіади у Києві.

ПЕРШИМИ Олімпійськими іграми давніх греків вважаються ігри 776 року до н.е. Грецький історик Тімей саме з 776 року ввів літочислення по олімпіадах. У священний місяць, що починається з першого повного місяця після літнього сонцестояння, відзначалося Олімпійське свято. Повно повторювалося кожні 1417 днів, що складали «олімпіаду» — грецький олімпійський рік. Гора Олімп, жито богів до невеликого міста Олімпія, місця проведення ігор, ніякого відношення не має. ...Спроби відіграти Олімпійські ігри почалися з середини XIX століття.

На літо 1913 року було намічено і височайше затверджено проведення в Києві Першої Всеросійської олімпіади. Не встигла ще відгукнутися ферверками наймасштабніша всеросійська торгово-промислова виставка, яка багато днів була головною подією життя міста, як приспіла серпнева олімпійська пора.

Опівдні, 20 серпня, на Спортивному полі (це в районі нинішньої Лук'янівки, де зараз знаходиться кінотеатр «Київська Русь») було надзвичайно багатоліто. Все місто прийшло на відкриття олімпіади. Учасники з'їхалися з усіх кінців імперії, їх було понад шістьсот.

До останнього дня невпинно велася робота з приведення Спортивного поля в належний порядок. Особлива увага приділялася спорудженню ложі для високих гостей. Центральну ложу встановили на височині, декорували за останньою модою і прикрасили кольорами національного прапора. Були споруджені ложі і для глядачів вартістю в 10 рублів кожна. Місця для сидіння оцінювалися залежно від близькості до центральної ложі — від 5 рублів до 75 копійок за місце. Передбачалася плата і за право стояти на спеціально відведених стаях місцях — полтинник з кожного стаячого глядача. Для учасників змагань були надані казарми (у садибі пана Ясноурського), що знаходяться навпроти стадіону і відокремлені від нього глибоким ярмом. Для з'єднання стадіону з місцем проживання спортсменів був споруджений спеціальний перемінний міст.

Програмою Першої Всеросійської олімпіади передбачалася участь у кожному змаганні не більше 12 спортсменів від кожного суспільства за індивідуальним залком. Найбільшою була сітка легкоатлетичних змагань. Крім всіх бігових дистанцій олімпійського розряду, в програму входили стрибки чужини з місця і з розбігу, у довжину з місця і з розбігу, перетягування каната, гирі, гімнастика і футбол.

Змагалися і фехтувальники, що представляли, які ікнесті, військові підрозділи. Плавіч, стрибунки, веслярі і яхтмені визначали найкращих на Матвіївській затоці Дніпра. Плавіч продемонстрували вміня в шести основних видах плавання: на грудях (а la caisse), на грудях звичайний; на грудях гоночний; на боці; треджен (вільний стиль, що нагадує за технікою кроль); кроль американський і австрійський. Серпнева дніпровська вода допомогла показати високі швидкості на всіх дистанціях.

Турнір лаун-тенісистів з 20 по 28 серпня проводився на території нинішнього Центру виставок і ярмарків. Військове стрільбище на Сирці і Стенд Імператорського товариства правильного полювання були надані стрільцям.

Особливе місце в програмі олімпіади відводилося велосипедному пробігу. Всі мотористи мали представити мотори для визначення сили (допускалися двигуни, що не перевищують потужність у п'ять кіньських сил) і накладання пломби.

Для перевірки моторів їм треба було з'явитися до 7 години ранку на вулицю Велику Васильківську № 80. Всі учасники, що записалися на старт, зі своєю опломбованою технікою зібралися на сьомій версті Чернігівського шосе. Велосипедисти стартували по чотири особи кожні три хвилини, мотористи — за жеребом — по одному кожні п'ять хвилин. У с.Янівка — по шляху проходження до Чернігівка — кожен учасник повинен був власноруч розписатися в контрольному листі, щоб підтвердити проходження траси повністю. Старту змагання передбачав встановлення в двох місцях по трасі негласного контролю. У протоколах Першої Всеросійської олімпіади зафіксовано, що з п'ятнадцяти велосипедистів, які стартували, до фінішу дісталися лише шість, і першим серед них представник Риги А.Аун. До стадіону дісталися і двадцять фінішних кругів промчали семеро з вісімнадцяти мотоциклістів, і першим мотоциклетним чемпіоном став пан Крешев-Толоконов з Москви.

У київській олімпіаді вперше взяли участь жінки-спортсменки. Їх виступ на легкоатлетичному манежі Спортивного поля викликав підвищений інтерес: жінок, які змагалися, країна раніше не бачила. Своїми досягненнями виділялися Н.Попова і А.Раткова. Під бурхливим оплески трибун пані Попова була першою у бігу на 60 м (9,1 сек), на 100 м (13,1) і в стрибках у висоту (122 см). Раткова з результатом 117 см була другою. У довжину з місця Раткова стрибнула на 199 см, але в додатковій спробі Пановій вдалося показати кращий результат олімпіади — 203 см. Реакція на досягнення жоква з спорту була неоднозначною.

Найшвидшим бігуном на стометрівці став Архіпов з Москви з результатом 11,4 сек. Срібну медаль отримав Орлов з Києва. У бігу на 110 м з бар'єрами переміг з новим всеросійським рекордом (16,8 сек) представник команди Петербурга Г.Гантварг. Він же був кращим у стрибках у довжину з місця (2,97 м) і у висоту з місця (145 см). У стрибках у висоту з розбігу мав першість Романов (175 см), у довжину — киянин Вешке (6,24 метра). З жердинною на 340 см стрибнув Бааш з Москви.

... Своїм рівнем, розмахом і складом учасників олімпіада в Києві не тільки не обманула очікувань, але навіть багато в чому і перевершила їх. Радли і переможці, і учасники, і глядачі — свято спорту, краси і здоров'я відбулося. Мало хто тоді міг припустити, що намічена на 1917 рік наступна Всеросійська олімпіада не відбудеться...

1913 р. Перший чемпіон Крешев-Толоконов

Підготував С.БОНДАР, студент КНУБА

Естафета «Веселі старты»

У пам'ять професора Діленяна — турнір з міні-футболу

З 9 по 13 ВЕРЕСНЯ на День Фізкультурника кафедра фізичного виховання і спорту КНУБА традиційно провела «Тиждень здоров'я». До програми свята входила інформація про захід, його мету. Проведення естафети «Веселі старты». До речі, мінливості погоди жодним чином не відзначилися на гарному настрої студентів. У сонячну погоду змагань

ня відбувалися на стадіоні, під час дощу — в ігровому залі спортивного плексу.

Особливої уваги заслугове білітурнір з міні-футболу, присвячений пам'яті нашого колеги професора М.О.Діленяна. Багато років пірляд він сам був ініціатором проведення «Тижнів здоров'я», як заходів, що популяризують і пропують здоровий спосіб життя та заохочують займатися фізичною культурою та спортом.

Завдання були виконані на високому професійному рівні, і доказом є висока явка студентів і їх гарний настрій.

О.Антонюк, ст. викладач кафедри ФВБС

